

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Ndob/10/2020
Identifikačné číslo spisu: 1011899472
Dátum vydania rozhodnutia: 01.07.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Prieceľová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1011899472.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1/ FIVE X a. s. v konkurze, so sídlom Poľnohospodárska 24, Bratislava, IČO: 31 340 831, 2/ LEMIKON LIMITED, so sídlom Georgiou A, 83, 1 st floor, Potamos Germasogeias, P.C. 4048, Limassol, Cyprus, zast. advokátom JUDr. Peter Kubík, advokát, s. r. o., so sídlom Staré Grunty 162, Bratislava, IČO: 47 233 931, proti žalovanému: TIPOS, národná lotériová spoločnosť, a. s., so sídlom Brečtanová I, Bratislava, IČO: 31 340 822, zast. Malata, Pružinský, Hegeduš & Partners s. r. o., so sídlom Twin City Tower, Mlynské nivy 10, Bratislava, IČO: 47 239 921, o zdržanie sa nekalosúťažného konania, poskytnutie primeraného zadost'učinenia, o náhradu škody a vydanie bezdôvodného obohatenia, o vylúčení sudkyne Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 1ObdoV/2/2020, takto

rozhodol:

Sudkyňa Najvyššieho súdu Slovenskej republiky JUDr. Anna Marková n i e j e vylúčená z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na tomto súde pod sp. zn. XObdoV/X/XXXX..

Odôvodnenie

1. Po začatí dovolacieho konania vedeného na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej tiež „Najvyšší súd SR“, „najvyšší súd“ alebo „NS SR“) ako dovolacom súde pod sp. zn. XObdoV/X/XXXX vo veci dovolania podaného žalobcom v 2. rade proti rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. XObdoV/XX/XXXX, žalovaný podaním doručeným najvyššiemu súdu dňa 05. 03. 2020, vzniesol námietku zaujatosti voči JUDr. Anne Markovej, členke päťčlenného dovolacieho senátu NS SR. Žalovaný s poukazom na 49 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“) svoju námietku odôvodnil tým, že sudkyňa JUDr. Anna Marková už v minulosti ako členka dovolacieho senátu prejednávala a rozhodovala v sporoch medzi žalobcom a žalovaným, vedenými na NS SR pod sp. zn. XMOBdoV/XX/XXXX a XMOBdoV/XX/XXXX.. Žalovaný tvrdí, že menovaná sudkyňa je z rozhodovania o podanom dovolaní vylúčená priamo na základe zákona. Uviedol tiež, že námietku zaujatosti podáva z procesnej opatrnosti a s cieľom minimalizovať akúkoľvek možnosť, aby o podanom dovolaní rozhodoval iný než zákonný sudca. S poukazom na uvedené žalovaný navrhol, aby z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na Najvyššom súde SR pod sp. zn. XObdoV/X/XXXX,

bola JUDr. Anna Marková, vylúčená.

2. Sudkyňa JUDr. Anna Marková vo svojom písomnom vyjadrení k podanej námietke zaujatosti, dňa 27. 05. 2020, uviedla, že sa necíti byť zaujatá v spore rozhodovanom pod sp. zn. XObdoV/X/XXXX., nakoľko v zmysle § 49 ods. 2 C. s. p. je z rozhodovania na dovolacom súde vylúčený sudca, ktorý spor prejednával a rozhodoval na súde prvej inštancie alebo na odvolacom súde. Uviedla, že spor medzi účastníkmi konania neprejednávala a nerozhodovala na súde prvej inštancie a ani na odvolacom súde, v predmetnom spore rozhodovala len ako členka dovolacieho senátu v konaniach vedených pod sp. zn. XMOBdoV/XX/XXXX a XMOBdoV/XX/XXXX. Dodala, že z ustanovenia § 49 ods. 2 C. s. p. nevyplýva, že by z rozhodovania na dovolacom súde mal byť vylúčený sudca, ktorý v tom istom spore už rozhodoval v skoršom dovolacom konaní. Takýto záver vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe NS SR (rozsudok z 29. novembra 2004, sp. zn. ObdoV/54/2003 publikovaný ako judikát R 62/2005 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2005).

3. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorému bola námietka zaujatosti predložená na rozhodnutie podľa § 54 ods. 3 C. s. p., posudzoval opodstatnenosť námietky zaujatosti vznesenej žalovaným (§ 52 ods. 1 a 2 C. s. p. v spojení s § 49 ods. 2 C. s. p.) z aspektu existencie dôvodov, pre ktoré je sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

4. Podľa § 49 ods. 2 C. s. p., z prejednávania a rozhodovania sporu je vylúčený i sudca, ktorý prejednával a rozhodoval ten istý spor na súde inej inštancie. Zámerom tejto právnej úpravy je predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti (§ 49 ods. 3 C. s. p.).

5. Integrovanou súčasťou práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky) súčasne na druhej strane zahrňuje aj právo na to, aby právna vec účastníka konania nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel príslušnosti súdov (čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky). V zásade platí, že v určitej právnej veci musí rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania, ktorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z ďalšieho prejednávania a rozhodovania. Zámer, ktorý tu umožňuje prelomiť ústavnú zásadu nezmeniteľnosti zákonného sudcu, spočíva v zmarení hroziaceho rizika, že by vo veci mohol konať a rozhodovať zaujatý, a teda nie nestranný sudca.

6. Nestrannosť definovaná aj ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti býva považovaná za pojem širší ako nezávislosť. Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má iba umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči stranám sporu postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnej z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia sporu. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok (II. ÚS 71/97).

7. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania buď na základe oznámenia sudcu (§ 50 C. s. p.) alebo na návrh strany (§ 52 C. s. p.). Obsahom práva na prejednanie sporu pred nestranným súdom nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnených osôb a vždy vylúčiť sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prejednanie sporu nestranným súdom je len povinnosť prejsť každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z

ďalšieho prejednávania a rozhodovania a rozhodnúť o ňom (I. ÚS 73/97, I. ÚS 27/98, II. ÚS 121/03). Vzhľadom k tomu, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 49 až § 58 C. s. p. predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. I Ústavy Slovenskej republiky), možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania sporu skutočne iba výnimočne a z naozaj závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo. Pri posudzovaní dôvodov namietanej nezaujatosti treba mať na zreteli nielen právnu úpravu danú ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ale tiež judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a Ústavného súdu Slovenskej republiky a napokon aj závery, ku ktorým dospela doterajšia rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

8. Nestrannosť je potrebné skúmať jednak zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. treba zistiť osobné presvedčenie zákonného sudcu a jednak z objektívneho hľadiska nestrannosti posúdením, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku.

9. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Vzhľadom na to možno sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania zákonne pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia rozhodovať v súlade so zákonom nezaujato a spravodlivo.

10. V prejednanom spore žalovaný za dôvod na vylúčenie zákonnej sudkyne JUDr. Anny Markovej označil skutočnosť, že namietaná sudkyňa bola členkou dovolacieho senátu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní v konaniach vedených pod sp. zn. XMOBdoV/XX/XXXX a XMOBdoV/XX/XXXX.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky zdôrazňuje, že z ustanovenia § 49 ods. 2 C. s. p. nevyplýva, že by z rozhodovania na dovolacom súde mal byť vylúčený sudca, ktorý v tom istom spore už rozhodoval v skoršom dovolacom konaní. Totožný záver vyplýva aj z ustálenej rozhodovacej praxe Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorej „Občiansky súdny poriadok (a v súčasnosti ani Civilný sporový poriadok - pozn. najvyššieho súdu), ani iný všeobecne záväzný predpis nezakazuje, aby na tom istom stupni rozhodoval vo veci opakovane ten istý senát alebo sudca. Toto nie je dôvod na vylúčenie sudcu z konania a rozhodovania vo veci“ (rozsudok z 29. novembra 2004, sp. zn. ObdoV/54/2003 publikovaný ako judikát R 62/2005 v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 6/2005).

12. Vzhľadom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nebol preukázaný zákonný dôvod na vylúčenie JUDr. Anny Markovej z prejednávania a rozhodovania sporu vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. XObdoV/X/XXXX.. Námietku zaujatosti žalovaného nepovažoval preto najvyšší súd za dôvodnú a návrhu na vylúčenie sudkyne JUDr. Anny Markovej z prejednávania a rozhodovania tohto sporu, nevyhovel.

13. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 veta druhá C. s. p. a § 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. 05. 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.